

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۱/۰۴/۲۰

محمد انور آخر

ستر کودتاچي، ستر جنرال نبي عظيمي

﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْخَائِنِينَ﴾

ترجمه: «زیرا خداوند، خائنان را دوست نمی‌دارد!»

(انفال: ۵۸ آیت)

کودتا یو ترهگر او غدار عمل دی چې د هېواد د قانوني واکمن پر وړاندې، د داسې نظامي یاغي کسانو له خوا ترسره کېږي چې (واکمن) باور پرې کړی وي، کودتاچیان انتخابي نظامونو ته ژمن نه دي، کودتا ته له دې کبله ترهگر او غدار عمل وايي چې کودتاچیان واک ته د رسیدو په موخه پر واکمن باندې ناخاپي او غلجکی برید کوي چې له امله یې یو استبدادي او دیکتاتور رژیم رامنځ ته کېږي.

زموږ په گران هېواد افغانستان کې د تاریخ په اوږدو کې ډېرې کودتاوې ترسره شوي دي چې په دې لړ کې د ټولو کودتاچیانو په سر کې ستر جنرال نبي عظيمي ستر کودتاچي بللی شو، د جنرال عظيمي په خټه او روح کې د خپلو مشرانو پر وړاندې د کودتا ناخوانه او غدار عمل اخېل شوی و، څوک چې د دغه کودتاچي جنرال په اړه مالومات ولري، پوهېږي چې دا یو ناخوانه، نمک حرام، غدار... او د هر چا ډول ته نڅښلی کودتاچي جنرال دی. نبي عظيمي د هېواد د (۱۳۷۱، ل، ل) غمیزې اصلي عامل او بنسټ ایښودونکی دی او له احمد شاه مسعود سره د کابل په وړاندو کې سم نیم شریک دی.

نبي عظيمي تورن او د یوې ټولې قوماندان و چې د ۱۳۵۲، ل، ل، کال د څنگاښ په ۲۶ نېټه یې د ظاهر شاه پر وړاندې، د سردار داؤد خان په پلوی کودتا کې برخه واخیسته، نوموړي د خپل دفاع وزیر خان محمد خان لاسونه د هغه په کور کې وروټرل او بیا یې کابل راډیو ونیوله، داؤد خان نبي عظيمي ته غبرگي دوه رتبې ورکړې چې د تورنۍ له رتبې، د جگړنۍ پورې ته پورته شو، د ټولې له قوماندانۍ یې د غونډ قوماندانې ورکړه.

نبي عظيمي د ۱۳۵۷، ل، ل، کال د غويي په کودتا کې مخامخ برخه نه وه اخیستي، نوموړی هغه مهال د کابل د قول اردو د کشف آمر و، ده د مسلک او دندې له امله په کودتا کې مرسته نه شوه کولی، خو د داؤد خان د پرځولو ټینګ پلوی و، وروسته د ثور له کودتا جنرال عظيمي ته د مرکزي قوال اردو د رییس ارکان دنده ورکړل شوه، څه موده وروسته د حفیظ الله امین له خوا د غزني د (۱۷) فرقي قوماندان وټاکل شو.

دویم ځل کودتا په کال ۱۳۵۷، ل، ل، کې د دوبرک کارمل په هدایت او د وخت د حکومت د بهرنیو چارو مرستیال، عبدالوکيل (چې وروسته له جنرال عظيمي دویم نمبر کودتاچي دی) په غوښتنه د نورمحمد ترکي او امین پر وړاندې ترسره کېدونکې وه چې نبي عظيمي د تیارسۍ په حالت کې چمتو و، خو د کارمل او وکیل لخوا امر ورته ونه شو او عظيمي د خپلو پرچمي ملگرو د دفاع وزیر عبدالقادر، سلطان علي کشتمند او نورو له نیولو خبر شو، چې د دولت پر وړاندې د دسیسې (کودتا) په جرم ونیول شول.

جنرال عظيمي چې په افغانستان کې د کودتاچیانو سرپنچ بلل کیده او یو مسلکي کودتاچي و، هغه مهال چې د ډاکټر نجیب الله د دفاع وزیر شهنواز تڼی چې د ولسمشر پر وړاندې د کودتا په لټه کې و، له نبي عظيمي یې په کودتا کې د مرستې غوښتنه وکړه، عظيمي په دې اړه لیکي چې شهنواز تڼي راته وویل: «راځه چې له دغه غويي ځانونه خلاص کړو»

عظيمي درېیمه کودتا د ډاکټر نجیب الله پر خلاف تر سره کړه، د هغه چا پر وړاندې چې ده ته یې ستر جنرالې، د دفاع وزارت معاونیت او د کابل گارنیزيون قوماندانې ورکړې وه، د گارنیزيون ځواک د دې له پاره جوړ شوی و او

د پاڼو شمیره: له 1 تر 5

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په خبر و لولئ

ډاکټر نجیب لا پسی پیاوړی کړ چې د نورو امنیتي دندو تر څنګ د ولسمشر پر وړاندې د کودتاګانو مخه ونیسي خو جنرال عظیمي د خپلې دندې او مسؤلیت برعکس سرچپه عمل ترسره کړ.

جنرال نبي عظیمي او یو شمېر نورو دري ژبو فاشیستو جنرالانو او لوړ پوړو چارواکو پر ډاکټر نجیب الله باندې له دې کبله کودتا وکړه چې دوی د ببرک کارمل پلویان وو، ببرک کارمل نه غوښتل د شورویانو ځواکونه له افغانستان ووځي چې له امله یې گورباچف نوموړی له واکه گوښه کړ او ډاکټر نجیب الله چې له گورباچف سره هم غړی ؤ د کارمل پر ځای وټاکل شو، نبي عظیمي او نور کارملې پرچمیان د خپل مشر ببرک کارمل په لري کیدلو خواشینی ؤ خو له لاسه یې څه نه کیدل، موقع ته په انتظار ؤ، نو کله چې رشید دوستم په شمال کې د ببرک کارمل او نورو پرچمیانو په لمسون یاغي شو، نبي عظیمي د مزار او د شمال نورو ولایتونو په تسلیمې کې بڼه رول ولوباوه، نوموړی دوستم ته ورغی چې گواکې هغه پخولا کوي خو نبي عظیمي دوستم د ډاکټر نجیب پر خلاف لاپسي ولمسواوه. دوستم داسې څوک دی لکه چې وايي: (چرګ خو یو مرغه، چې چا ونیو د هغه دی). دوستم کارمل او کارملې جنرالانو ته په لاس ورغلی ؤ نو څه یې چې زړه غوښتل هغه یې پرې وکړل.

دغو فاشیستو جنرالانو د غدارۍ په هکله چې څه ډول یې شمال تسلیم کړ په خپله ډاکټر نجیب الله په یو لیک داسې لیکلي دي: «شام یکشنبه یعنی شب دوشنبه سالنگ را در سازش تسلیم کردند و قوت های ما و مخالفین یکجا شدند، دوشنبه آرام بودند. شب سه شنبه و صبح آن جبل السراج (گارنیزون فرقه ۲) و چاریکار را یک جایی تسلیم و اشغال کردند، تمام فشار را روز سه شنبه انداختیم تا میدان هوایی بگرام را حفظ کنیم غافل از آنکه در آنجا نیز سازش صورت گرفته بود. تمام روز سه شنبه را از دلاور گرفته تا عظیمی و بابه جان قهرمان (فعلاً قومندان گارنیزون) بمن اطمینان میدادند که بگرام دفاع می شود... درین وقت زنگ تیلیفون آمد. گوشی را برداشتم، دیدم عظیمی است و گفت که متأسفانه باوجود تمام اطمینان های که بشما داده بودیم، بگرام نیز سقوط کرد.»

<http://www.payamewatan.com/hand%20scripts/lik=15.htm>

د ډاکټر نجیب الله په پوځ او حکومت کې هغه فاشیست جنرالان چې په سر کې یې جنرال عظیمي ؤ له مسعود سره یو ځای شول د ملګرو ملتونو د سولې پنځه فقره بیز پلان یې شنډ کړ (۱۳۷۱، ل، ل) چې د نوموړي پلان پر بنسټ د پنځلسو تنو بی پرې تکنوکراتانو او رون اندو افغانانو یوه انتقالی شورا جوړه شوي وه. دغه فاشیستان چې مسعود ته تسلیم او سلامي شوي وو، د ملګرو ملتونو د سولې د پلان، د افغانستان د خلکو، د خپل ګوند او خپل مشر پر وړاندې کودتا وکړه او خپل پوځي ځواکونه یې احمد شاه مسعود ته تسلیم کړل، په دغه کودتا کې په سیاسي برخه کې د حکومت د بهرنیو چارو وزیر عبدالوکیل، وکیل ؤ او په پوځي برخه کې د کودتاچیانو او تسلیمي جنرالانو سرپنچ، سترجنرال نبي عظیمي ؤ.

(په ملکي جېمپر کې جنرال نورالحق علومي، چپ پلو نظامي درېشې کې جنرال نبي عظمي، مخامخ پکول، احمد شاه مسعود او نور د کابل د وړانولو په موخه د نظامي خریطې له مخې پلان جوړوي.)

په کابل کې د دوستم ازبک ملېشو ټول واک او ځواک د نبي عظیمي په لاس کې ؤ، ده له مزار څخه ازبک ملېشي په الوتکو کې کابل ته راوغوښتي او په هوايي ډګر کې د ملګرو ملتونو استازي بینان سیوان الوتکه محاصره کړه، د ډاکټر نجیب الله د تلو مخه یې ونیوه او د ملګرو ملتونو د سولې پلان یې شنډ کړ. (۲۶/۲۷ شپه حمل ۱۳۷۱، ل، ل)

د پانوی شمېره: له 2 تر 5

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلېکنې د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څېر و لولئ

د ملگرو ملتونو د سولې د پلان د څرنګوالي او پلي کېدو او ملاتړ په تړاو ډاکټر نجيب الله د خپل حکومت امنيتي وزارتونو جنرالانو او وزيرانو ته داسې هدايات ورکوي:

دغه کيسه يا تمام جزلان د مسوولين پرته قوې مسلح حبله د ايرګوډم
دېرشان ښتم که بوز جمع کيتمه بېطرف که اصدغه به صبح حزب د تنظيم مربوط
نيت دى هم بهو مشغول ما با آتها توفيق نموده يم دارد کابل ي شونډ
د مسلان به اعلاميه که من داده ام قدرت را تسليم ي کړيد ۳۵ نفر
۱۸ نفرشان بوز جمع برای آعون کابل آماده شده اند ، دین افراد
با خود و در جيب خود کسوم اردو يا ژاندارم يا قوت امنيتي را نوازند که
بیا درند ، ناگزير با لای قوې مسلح و ددوره دولت شتا نيکيه خواندزد و شتا
هم صادتانه ، دوشان حکماي کسيه و ددير ايکه ملل متحد نيز در کنار آن ؟ او
شما قرار ي کړيد - بعد از ۴۵ روز کورده قاي هم رفاغها (لويه جوته يا مجلس
يا شوراي قباي) حبله نموده حکومت موقت را برای نيکوت توفيق شته
یک سال يا یک و نيم سال بوجود آورده ، تا نون سياسي موقت را تصويب
و زتخابات را براه ي اندازند به دین ترتيب مسلح تا مین و حبيب
خاتمه ي يذرد ، من برای قرباني دندشتم از دقتدار حاضر شده ام
شما هم بجای خود بيانيد ، هوش کسيه که دست کسوم ما جرا نرزيد و کسوم
کودکاي را سازمان ندهيد که اول خودتان ي سوزيد - یک بيانيد
منصل به شت شده است اما شته نشد - بيانيد تا رسجي که بعد شتا خواهي ديد
شوش دى شتا باز کسوم

<http://www.payamewatan.com/hand%20scripts/lik=15.htm>

دغو فاشيستانو غوښتل د کودتا په ترڅ کې ډاکټر نجيب الله و غولوي او اختطاف يې کړي او بيا د خپلو ناوړو موخو له پاره ګټه ترې واخلي په دې اړه ډاکټر نجيب په خپل ليک کې وايي:

۴ جنرال مسوول تمام قوت دى اساسي ، دلاور لوى در ستيزه ، محظي
مسوول کار نيزون کامل د معادن وزير ذماح ، قماح قوماندان معوانى و مدافع معوانى ،
سيد اعظم قوماندان کارد يکجا در دفتره کارم نيزم آمدند که شتا خود با تسليم کيد
که اوضاع خراب دى شته و ما امنيت شمار شتا ي کيم !! روز دفتر خود خارجان
کودم د خود را دست لسته به آتها تسليم نکرديم

<http://www.payamewatan.com/hand%20scripts/lik=15.htm>

د پاڼو شميره: له 3 تر 5

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته را بولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينګه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دلېکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليولو مخکې په څير و لولئ

(له چپي خوا، ستر جنرال نبي عظيمي، احمدشاه مسعود او نور کسان چي د کابل بنار او شاوخوا سيمو د وړاندو لو پلان د نظامي نقشي له مخي جوړوي.)

جنرال عظيمي څلورم ځل کودتا په ۱۳۷۱ ل، ل. کال د میزان په مياشت کې، د برهان الدين رباني پر وړاندې ترسره کړه، د ازبکو د درې پنځوسمي فرقي سرتيري چي په کابل کې مېشت وو د نوموړي جنرال په مرسته د احمد شاه مسعود پر ځواکونو بريد وکړ او له مسعود څخه يې ځيني سيمي لاندې کړي، احمد شاه مسعود اعلاميه خپره کړه ويي ويل چې د څو ډلو د ايتلاف له امله کودتا ناکامه شوه، وروسته له دې چې عظيمي له مسعود سره هم غداري وکړه نو مسعود خپلو کسانو ته د ده د وژلو دنده ورکړه، داسي چې کله د حکمتيار يا د دوستم ځواکونه تېري (تعرض) پيل کړي او جگړه پيل شي نو جنرال عظيمي په خپل کور، (مکروريانو) کې ووژني. په پای کې عظيمي مزار ته ولاړ او د رشيد دوستم په مرسته په تاشکند کې استوگن شو، ورپسې له خپلې کورنۍ سره هالنډ ته مهاجر شو، په هالنډ کې د جنګي جناياتو په تور تر څارني لاندې ونيول شو چې د خپلې وېرې له کبله له هغه ځايه وتښتيد بېرته تاشکند ته راغی.

جنرال نبي عظيمي شاعر او ليکوال هم ؤ (اردو و سياست، در سه دهه اخير افغانستان) کتاب يې ليکلی دی چې د بڼو مالوماتو تر څنګ داسې درواغ هم په کې ليکل شوي دي چې لوستونکی له ورايه پرې پوهېږي، د نبي عظيمي له ليکنو، د هغه شخصيت داسې څرګنديږي چې نوموړي يو هڅانډ پوځي، په يو دريځ نه ولاړ او يو غورتن (لاډوک) جنرال دی.

د جنرال عظيمي لوی خيانت دا ؤ چې د ملګرو ملتونو د سولې پلان يې ناکام کړ، ده نه يوازې په دې ناوړه او نه بښل کيدونکي عمل له افغان ملت سره خيانت وکړ بلکې له خپل ځان سره يې هم دښمني وکړه، دا دې ده د غداری پایله وه چې په افغانستان کې سوله ونه شوه او جګړو لاپسي زور واخيست چې تر اوسه روانې دي، د دغه توطيه گر جنرال عاقبت ډېر ناوړه ؤ، د ده حالت له لاندې انځور څخه ښه څرګنديږي چې په ښه حالت کې نه دی، نوموړی له هېواده لرې د خپل هېواد په ارمان په مهاجرت او غربت کې مړ شو.

﴿فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الظَّالِمِينَ﴾

«بنګر عاقبت کار ظالمان چگونه بود!» (يونس: ۳۹)

د پاڼو شمېره: له 4 تر 5

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينګه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دلېکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليږلو مخکې په څير و لولئ

(دا ليکنه تر دېره د جنرال نبي عظيمي د کتاب، اردو و سياست، در سه دهه اخير افغانستان، پر بنسټ ليکل شوي ده.)

پای

محمد انور آخر

ل، ۱۴۰۰/۱/۳۱

د پاڼو شميره: له 5 تر 5

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته راښوولې. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
يادونه: دليکنې د ليکنيزې بنې پاروالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليږلو مخکې په ځير و لولئ